

การพัฒนาการเมืองภาคประชาสังคมที่มีผลการส่งเสริมการปกครอง
ในระบอบประชาธิปไตยของจังหวัดนครศรีธรรมราช
The Political Development of Civil Society Effecting to
Promotion of Governing in Democratic Regime,
Nakhon Si Thammarat Province

ชมกร จารุวัฒนพงษ์, พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร, กันตภณ หนูทองแก้ว
Chomkorn Jaruwattanapong, Phramaha Ekkawin Piyaweerko,
Kantaphon Noothongkaew

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
Social Sciences Mahamakut Buddhist University Nakhon Si Thammarat Campus
Corresponding Author, E-mail: jaruchomkorn89@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองภาคประชาสังคมในจังหวัดนครศรีธรรมราช 2) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และ 3) สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองภาคประชาสังคมที่มีผลต่อการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของจังหวัดนครศรีธรรมราช การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 25 คน และการสนทนากลุ่ม จำนวน 10 คน นำเสนอโดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับด้านการบริหารภาคประชาสังคมเป็นการจัดกิจกรรมที่เป็นการประสานส่งเสริมและให้บริการทางการเมืองแก่ภาคประชาสังคมผ่านหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมความรู้ทางการเมืองผ่านหัวหน้าส่วนราชการต่าง ๆ กิจกรรมส่งเสริมการให้บริการทางการเมืองผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตย 2) ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย 3) ด้านความเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย 4) ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองในวิถีประชาธิปไตยของไทย
3. องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองภาคประชาสังคมที่มีผลต่อการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของจังหวัดนครศรีธรรมราช ผ่านรูปแบบ DDPC Model กล่าวคือ D หมายถึง Development ด้านการพัฒนาภาคประชาสังคม, D หมายถึง Duty

ได้รับบทความ: 29 กรกฎาคม 2567; แก้ไขบทความ: 7 สิงหาคม 2567; ตอปรับตีพิมพ์: 28 สิงหาคม 2567

Received: July 29, 2024; Revised: August 7, 2024; Accepted: August 28, 2024

ด้านการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองภาคประชาสังคม, P หมายถึง Participation ด้านการมีส่วนร่วมภาคประชาสังคม, C หมายถึง Culture ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองภาคประชาสังคม

คำสำคัญ: การพัฒนาการเมือง, ภาคประชาสังคม, ระบอบประชาธิปไตยในจังหวัดนครศรีธรรมราช

Abstract

The purpose of this research were: 1) to analyze the general situation of the development of civil society politics in Nakhon Si Thammarat Province, 2) to analyze the factors affecting the promotion of democratic governance, and 3) create knowledge about the development of civil society politics that affect the promotion of democratic governance in Nakhon Si Thammarat Province. This research is qualitative research, collecting data through in-depth interviews with 25 key informants and focus group discussions with 10 people, presented through descriptive data analysis.

The research results found that:

1. Problems related to civil society administration are organizing activities that coordinate and provide political services to civil society through various relevant agencies, such as activities to promote political knowledge through heads of various government agencies, activities to promote political services through local administrative organizations, etc.

2. Factors affecting the promotion of democratic governance in Nakhon Si Thammarat Province consist of 4 aspects: 1) Democratic governance 2) Promotion of political participation of citizens in democracy 3) Good citizenship in democracy 4) Political culture in Thailand's democracy.

3. Knowledge about the development of civil society politics that affects the promotion of democratic governance in Nakhon Si Thammarat Province through the DDPC Model, namely, D means Development in the aspect of civil society development, D means Duty in the aspect of performing civil society citizen duties, P means Participation in the aspect of civil society participation, C means Culture in the aspect of political culture in civil society.

Keywords: Political Development, Civil Society, Democracy in Nakhon Si Thammarat Province

1. บทนำ

ประชาสังคม หรือ Civil Society เป็นแนวคิดที่มีเป้าหมายเพื่อการมีสังคมและชุมชนที่เข้มแข็งด้วยเป็นแนวคิดที่กว้าง พื้นที่หรือส่วนของสังคมที่มีประชาชนเป็นผู้แสดงบทบาทหลัก พื้นที่ดังกล่าวจึงไม่เป็นภาครัฐซึ่งปฏิบัติหน้าที่โดยมีกฎหมายรองรับ และภาคธุรกิจเอกชนที่เน้นดำเนินงานโดยมุ่งแสวงหาผลกำไรในพื้นที่ประชาสังคมประชาชนทั่วไปเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการดำเนินการที่เป็นอิสระจากภาครัฐและอยู่นอกบริบทการแข่งขันทางการเมือง ซึ่งกลุ่มและผู้กระทำการทางสังคม อาจมีวัฒนธรรม วิถีชีวิต วิธีคิดอันหลากหลายมาร่วมกันในกิจกรรมที่มีเป้าหมายเพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล ถกเถียงแลกเปลี่ยนความคิด สร้างเอกลักษณ์และความเห็นร่วมกัน รวมถึงต้องมีจุดมุ่งหมายร่วมในการพิทักษ์หรือเพิ่มพูนผลประโยชน์สาธารณะบางประการให้กับสังคม โดยลักษณะของพื้นที่ดังกล่าวสามารถเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับพื้นที่ทางการเมืองและทางเศรษฐกิจ (ธงชัย สิงอุดม, 2562: 331) ประชาคม เป็นส่วนหนึ่งที่มาจากความเคลื่อนไหวในการปฏิบัติเพื่อต่อต้านระบอบการปกครองที่ไม่เป็นประชาธิปไตย และเป็นแนวคิดหลักในการพัฒนาศักยภาพของประชาชนที่มีฐานะเป็นผู้อยู่ในการปกครองของรัฐและผู้มีอำนาจ ให้กลายเป็น “พลเมือง” (Citizen) โดยจะต้องมีเงื่อนไขสำหรับ “ประชาสังคม ที่เป็นอิสระและความคงอยู่” เพื่อที่จะสร้างความแข็งแกร่งให้กับระบอบประชาธิปไตย ประชาสังคมนั้นมีส่วนช่วยสร้างความแข็งแกร่งให้กับระบอบประชาธิปไตยในระบอบการปกครองที่เป็นประชาธิปไตยอยู่แล้ว

การเมืองภาคประชาชนมีชื่อเรียกหลายอย่าง บางครั้งถูกใช้แทนที่และปะปนกันไปมา เช่น การเมืองภาคประชาชน การเมืองภาคพลเมือง การเมืองใหม่ กระบวนการทางสังคมร่วมสมัย ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมนรูปแบบใหม่ ประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ (deliberative democracy) ประชาธิปไตยทางตรง ประชาธิปไตยแบบเข้มข้น (strong democracy) ประชาธิปไตยชุมชน ชุมชนาธิปไตย ประชาสังคม สมัชชา สิทธิชุมชน คำบางคำเคยถูกนำไปใช้เป็นชื่อของพรรคการเมืองของแกนนำบางคนในกลุ่มที่เคยเคลื่อนไหวการเมือง อย่างไรก็ตาม มีนักวิชาการหลายคนสนใจปรากฏการณ์ของการเมืองภาคประชาชนตั้งแต่ทศวรรษ 2520 เป็นต้นมา เป็นการเติบโตของจิตสำนึกทางการเมืองจากเหตุการณ์เดือน ตุลาคม 2516 และ 2519 ที่พบว่า เกิดแนวคิด การทำงาน และขบวนการเคลื่อนไหวของการเมืองภาคประชาชนหลายระลอก และมีรูปแบบที่แตกต่างหลายอย่าง อย่างไรก็ตาม นักวิชาการหลายคนมักจะเห็นว่า การเมืองภาคประชาชน และการเคลื่อนไหวในรูปแบบประชาสังคมตั้งแต่ต้นที่เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 เป็นต้นมา ในปัจจุบัน ทศวรรษ 2540-2550 การเมืองของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของสำนักกระดุมทรัพย์ากร สำนักกระบวนการทางการเมืองและสำนักกระบวนการทางสังคมใหม่ที่มีมุมมองต่อการเคลื่อนไหวทางสังคมที่แตกต่างกันและยุทธวิธีต่าง ๆ จะนำมาซึ่งความสำเร็จหรือล้มเหลวของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมในแต่ละบริบทได้แตกต่างกัน แต่มุมมองจากกรอบการวิเคราะห์ต่าง ๆ ก็สามารถอธิบายการเมืองภาคประชาชนในฐานะที่เป็นขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมในบางมิติและมี

ลักษณะหยุดนิ่งเท่านั้นไม่เห็นการปฏิสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนในเชิงประวัติศาสตร์ของการเมืองภาคประชาชนในยุคสมัยต่าง ๆ ได้อย่างเป็นพลวัต ซึ่งอาจทำให้มีความเข้าใจต่อความสลับซับซ้อนของการเมืองภาคประชาชนได้ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะคำถามที่ว่า เงื่อนไขใดที่ทำให้อุดมการณ์การณและความสัมพันธ์กับรัฐของการเมืองภาคประชาชนกลุ่มหนึ่งเปลี่ยนแปลงไปเมื่อบริบททางสังคมเปลี่ยน ในขณะที่ความเป็นพลเมืองถูกกลืนไม่กล่าวถึงจากสำนักคิดต่าง ๆ (ประภาส ปิ่นตบแต่ง, 2552: 157-159)

จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญและเป็นจังหวัดขนาดใหญ่ จังหวัดหนึ่งทางภาคใต้ ที่หนาแน่นด้วยจำนวนประชากรและขนาดของพื้นที่ จังหวัดนครศรีธรรมราชนั้น มีประชาชนในพื้นที่จำนวนไม่น้อยที่มีความตื่นตัวทางการเมือง เพื่อเข้าสู่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ลักษณะการเมืองดั้งเดิมภายในจังหวัดนั้นมีลักษณะค่อนข้างผูกขาดทางการเมืองกับพรรคการเมืองบางพรรค อีกทั้งมีส่วนร่วมแสดงออกทางการเมืองด้วยการชุมนุมเรียกร้องทางการเมืองบ่อยครั้งในเวทีทางการเมืองในระดับประเทศ ซึ่งการแสดงออกทางการเมืองด้วยการเข้าร่วมทางการเมือง มีปัจจัยสำคัญคือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนเลือกรับฟัง และอาจทำให้มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการแสดงออกโดยวิธีต่าง ๆ ขาดความรอบครอบ จึงควรส่งเสริมให้ประชาชนภาคประชาสังคมภาคพลเมือง ได้มีความรู้และวิธีการที่เหมาะสม เพื่อแสดงออกทางการเมืองได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น มีความหลากหลายทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ด้วยนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ จึงทำให้เกิดความหลากหลาย ทางชาติพันธุ์ทั้งศาสนา ความเชื่อ โดยเฉพาะการเมืองของจังหวัดนครศรีธรรมราชถือว่ามีจุดเด่นที่สำคัญ เพราะมีการเลือกตั้งที่มีจุดบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่สำคัญของประชากรในการเลือกนายกองค์การพัฒนาส่วนจังหวัดมาบริหาร ซึ่งการเมืองระดับจังหวัดมีความสัมพันธ์การเมืองระดับประเทศ เพราะการจัดการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ผู้สมัครบางคนมีกลุ่มสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองต่าง ๆ แต่ผู้สมัครบางคนเป็นอิสระจากพรรคการเมือง สิ่งนี้เป็นที่น่าสนใจอย่างมาก เพราะผู้สมัครบางคนไม่ได้ขึ้นตรงกับพรรคการเมือง เนื่องจากป้องกันการแอบอ้างการกระทำการทุจริตที่สร้างความเสียหายแก่ชื่อเสียงพรรค จากการเลือกตั้งในหลาย ๆ ครั้งที่ผ่านมา สิ่งที่น่าสนใจของการเลือกตั้งนายกองค์การพัฒนาส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราชแต่ละรอบ ประชาชนมักให้ความสนใจผู้แทนที่มาจากพรรคประชาธิปัตย์ แต่เมื่อปี พ.ศ. 2563 ที่ผ่านมามีตัวแทนพรรคหน้าใหม่ที่น่าสนใจสำหรับประชาชนรุ่นใหม่ จึงทำให้กระแสของพรรคประชาธิปัตย์ของจังหวัดนครศรีธรรมราช แต่ตัวแทนพรรคพลังประชารัฐ ได้รับความนิยมมากขึ้น สอดคล้องกับผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ผ่านมา (พ.ศ. 2562) พบว่า พรรคประชาธิปัตย์ได้คะแนนรวมทุกเขตทั้ง 8 เขต 240,695 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 30.01 ของคะแนนเลือกตั้งทั้งหมด ขณะที่พรรคพลังประชารัฐ ได้ 217,734 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 27.14 ของคะแนนเลือกตั้งทั้งหมด ส่งผลให้พรรคประชาธิปัตย์ สูญเสียที่นั่ง 3 ที่ จาก 8 ที่นั่ง (สุภาภาณูจน์ ชัยฤกษ์ และคณะ, 2563: 108-113) ในปี 2563 ในการหาเสียงเลือกตั้งบรรดาผู้สมัครนายกองค์การ

พัฒนาส่วนจังหวัด บรรดาผู้สมัครได้ใช้วิธีการและกลยุทธ์ในการหาเสียงในหลากหลายรูปแบบทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ เช่น Facebook Page TiKToK สปอตวิทยุ ผ่านสื่อวิทยุ เวทีปราศรัย รถแห่ เพลง ป้ายไว้นิล คัดเข้าที่ การทำโพลลงพื้นที่เคาะประตูบ้าน และเวทีดีเบตสัญจร เพื่อให้บรรดาผู้สมัครนายกองค์การพัฒนากองจังหวัด ได้แสดงวิสัยทัศน์ในฐานะ ผู้แข่งขันชิงตำแหน่งนายกองค์การพัฒนากองจังหวัดนครศรีธรรมราช (หนังสือพิมพ์เนชั่น, 2563: 20) ซึ่งวิธีการในการหาเสียงของผู้สมัครจะต้องไม่ขัดกับประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดนครศรีธรรมราช เรื่องวิธีการหรือลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยเฉพาะผู้นำชุมชนควรให้ความสำคัญต่อชุมชนทุกพื้นที่อย่างต่อเนื่องมีการส่งเสริมให้เยาวชน นักศึกษา คนวัยทำงานที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์เลือกตั้งและให้กลุ่มคนเหล่านี้ได้มีโอกาสแสดงบทบาทของตนเองเพิ่มมากขึ้น ผู้นำชุมชนและนักการเมืองท้องถิ่นควรตระหนักในการรับฟังความคิดเห็นหรือปัญหาของประชาชนอย่างทั่วถึงและนำไปปฏิบัติจริงให้บรรลุผลและควรตระหนักเสมอว่า การจัดกิจกรรมใด ๆ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มทุกอาชีพมีความเสมอภาคยุติธรรมและเพื่อให้การปฏิบัติมีความสอดคล้องกัน ควรพัฒนารูปแบบของการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยให้มีสภาท้องถิ่นมีการคัดเลือกจากผู้นำชุมชนและให้มีคณะกรรมการเหมือนองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการบริหารโครงการส่วนท้องถิ่นได้ โดยวิธีการมีส่วนร่วมคือให้สภาองค์กรมีส่วนร่วมให้ภารกิจของสภาขององค์กรชุมชนสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายเหมือนผ่านแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น (คิด วรณดี, 2565: 178-179)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการเมืองภาคประชาชนสังคมที่มีผลต่อการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของจังหวัดนครศรีธรรมราช” ในการหาแนวทางประยุกต์ใช้ในระบอบประชาธิปไตย สามารถตอบโจทก์ปัญหาสาระความไม่มั่นคงทางประชาธิปไตยของไทยได้ โดยได้ใช้ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนของจังหวัดนครศรีธรรมราชหลังให้ประชาชนภาคประชาสังคมภาคพลเมืองในพื้นที่เกิดความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้องในการแสดงออกทางการเมืองภายใต้กรอบ กติกา สิทธิหน้าที่ ศักดิ์ศรี และเสรีภาพแห่งตน อันเป็นการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยในระดับมหภาค คือ ในระดับประเทศส่วนหนึ่งด้วย และในการพัฒนาการเมืองภาคประชาสังคมที่มีผลต่อการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของจังหวัดนครศรีธรรมราช ทำให้ได้รูปแบบการพัฒนาที่สามารถส่งเสริมให้ประชาชนของจังหวัดนครศรีธรรมราชมีการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และเข้าถึงสิทธิทางการเมืองที่พลเมืองสามารถพึงกระทำได้จากนโยบายทางการเมือง และพลเมืองมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริงตามระบอบการปกครองประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองภาคประชาชนสังคมในจังหวัดนครศรีธรรมราช

2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

3. เพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองภาคประชาสังคมที่มีผลต่อการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของจังหวัดนครศรีธรรมราช

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยคุณภาพ คือ รวบรวมเอกสารข้อมูล (Documentary Research) ทั้งเอกสารปฐมภูมิ (Primary Sources) คือ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายคณะสงฆ์และฆราวาส และเอกสารทุติยภูมิ (Secondary Sources) เป็นเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศทั้งที่เป็นหนังสือ ตำรา บทความ เว็บไซต์ วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ และรายงาน/โครงการวิจัยที่จากแหล่งข้อมูลจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และแหล่งที่มาที่ส่งเสริมงานวิชาการอื่น ๆ โดยเป็นที่ยอมรับของนักวิชาการทั่วไป

3.2 ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยได้คัดเลือกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเมืองภาคประชาสังคมที่มีผลการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ กลุ่มที่ 1 นักการเมือง กลุ่มที่ 2 นักวิชาการทางด้านรัฐศาสตร์ กลุ่มที่ 3 ผู้นำด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มที่ 4 นักวิชาการทางพระพุทธศาสนา รวมจำนวน 25 รูป/คน และการจัดเวทีเสวนากลุ่ม จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 รูป/คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือในการสัมภาษณ์ (In-depth informal interview) ผ่านการตรวจสอบโดยที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ พร้อมทั้งตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองภาคประชาสังคมที่มีผลต่อการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของจังหวัดนครศรีธรรมราช ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองภาคประชาสังคมที่มีผลต่อการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของจังหวัดนครศรีธรรมราช

3.3 การสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และเสวนากลุ่ม มาวิเคราะห์สังเคราะห์ โดยนำเสนอผลงานการวิจัยตามลำดับขั้นตอนด้วยวิธีการบรรยายในรูปแบบเชิงคุณภาพตามวัตถุประสงค์และเนื้อหา หลังจากนั้นจึงดำเนินการเรียบเรียงและนำเสนอการบูรณาการองค์ความรู้เกี่ยวกับ “การพัฒนาการเมืองภาคประชาสังคมที่มีผลต่อการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของจังหวัดนครศรีธรรมราช”

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองภาคประชาสังคมในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีความสำคัญมากต่อภาคประชาสังคม เพราะมีกลุ่มหลากหลายของชาวนครศรีธรรมราช เนื่องจากมีการนับถือศาสนาหลาย ๆ ศาสนา จึงถือเป็นพหุวัฒนธรรมเอกลักษณ์ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ต่างก็มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองได้ดี เพราะมีการตื่นตัว ตื่นรู้ และการรับรู้ความเป็นไปในจังหวัด จากการที่มีอยู่หลายศาสนาต่างก็มีความร่วมมือร่วมใจกันมาโดยตลอดกับภาคประชาสังคมที่มีปัจจัยต่าง ๆ มาเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาภาคประชาสังคมมาโดยตลอด กลุ่มภาคประชาสังคม ภาคพลเมืองมีความรับผิดชอบต่อภาคประชาสังคมนั้น ๆ อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะมีการพัฒนาจัดการ มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วม และยังมีการปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองอย่างมีแบบแผน มีระเบียบวินัย ตลอดจนมีการศึกษาวัฒนธรรมอันดีงามแบบพหุวัฒนธรรม ตามหลักศาสนาต่าง ๆ เป็นประเพณีที่ทำให้ภาคประชาสังคมในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีกิจกรรมต่าง ๆ เสมือนหนึ่งมีชีวิตต้องดำเนินไปตลอดปี

4.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในจังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถมีหลากหลายของเครื่องมือต่าง ๆ อาทิ กฎหมายรัฐธรรมนูญ นักการเมือง สถาบันการศึกษา องค์กรอิสระ ธรรมนูญการปฏิรูปการเมือง นโยบายของรัฐ ผู้นำรัฐบาล ภาคประชาสังคม ภาคพลเมือง สถาบันครอบครัว กลุ่มเพื่อน และชุมชน ผู้นำธรรมชาติ ฯลฯ ให้มีการบูรณาการ ให้ความรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ บทบาท ช่วยเสริมสร้างส่งเสริมให้ดูแลประชาชนร่วมกัน ความเสมอภาค ความเท่าเทียม เกิดความยุติธรรมในสังคมทั้งในด้านความมีส่วนร่วม ความเข้าใจที่เป็นพลังบวกในจังหวัดนครศรีธรรมราช จึงมีความตื่นตัวทางการเมืองสูงมาก ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) การปกครองในระบอบประชาธิปไตย 2) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย 3) ความเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย 4) วัฒนธรรมทางการเมืองในวิถีประชาธิปไตยของไทย

4.3 องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองภาคประชาสังคมที่มีผลต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย พบว่า ด้านการพัฒนา ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการปฏิบัติหน้าที่พลเมือง และด้านวัฒนธรรมทางการเมือง ของภาคประชาสังคมของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการดำเนินการทั้ง 4 ด้านอย่างครบถ้วน ตั้งแต่การให้ความรู้ ความเข้าใจของส่วนต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง ยึดโยงการดำเนินการ กิจกรรมต่าง ๆ ของภาคประชาสังคม แข็งแกร่งและมีความเข้มแข็งมากขึ้น จากการรวบรวมผลสรุปออกมา ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ในทุก ๆ ด้าน ในท้องถิ่นก็ยังคงรักษาความกลมเกลียว ความสัมพันธ์อันมั่นคงไว้เพื่อการเดินหน้าของภาคประชาสังคมไว้ที่จะต้องดำเนินต่อไปและมีส่วนสร้างความเชื่อและความเท่าเทียม เท่าทัน ได้ความรู้เพิ่มขึ้น เกิดผลดีแก่ภาคประชาสังคมของจังหวัด

นครศรีธรรมราชโดดเด่นและเป็นพลังเสริมแรงให้แก่ชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช ฉะนั้น การพัฒนาการเมืองภาคประชาสังคมที่มีผลต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของ จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถสังเคราะห์ได้ดังนี้คือในด้านการพัฒนาภาคประชาสังคมต้อง มีการบูรณาการร่วมกัน เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจเกิดขึ้นพร้อมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาสังคมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ภาคพลเมืองภาคประชาชนภาคประชาสังคม ในทางการเมืองอย่างเข้าใจและทั่วถึงในการปกครองระบอบประชาธิปไตยจนกลายเป็น วัฒนธรรมทางการเมืองที่ต้องยึดถือปฏิบัติ อาทิ การร่วมเสวนา การรับฟังความคิดเห็น การออกเสียงประชามติ การเลือกตั้ง ล้วนแล้วแต่เป็นการส่งเสริมให้มีความรู้และเข้าใจมากขึ้น ทำให้ได้โมเดลในการวิจัย DDPC Model ซึ่งพอกล่าวสรุปแต่ละประเด็น ในหัวข้อวิจัย “การพัฒนาการเมืองภาคประชาสังคมที่มีผลต่อการส่งเสริมการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตยในจังหวัดนครศรีธรรมราช” ได้ดังนี้คือ

D (Development) ด้านการพัฒนาภาคประชาสังคม คือ การจัดกิจกรรมที่ เป็นการประสาน ส่งเสริมและให้บริการทางเมืองแก่ภาคประชาสังคม โดยผ่านหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมความรู้ทางการเมืองผ่านหัวหน้าส่วนราชการต่าง ๆ กิจกรรมส่งเสริมการให้บริการทางการเมืองผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมภาค ประชาสังคม

D (Duty) ด้านการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองภาคประชาสังคม คือ การจัด กิจกรรมที่ให้พลเมืองได้มีโอกาสในการใช้สิทธิที่กฎหมายรองรับ ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมการ ร่วมแสดงความคิดเห็นบนเวทีการเมืองท้องถิ่น กิจกรรมการเข้าร่วมรับฟังการหาเสียง เลือกตั้ง เป็นต้น

P (Participation) ด้านการมีส่วนร่วมภาคประชาสังคม คือ การจัดกิจกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมพลังประชา สังคมเพื่อจิตอาสาทางการเมือง กิจกรรมส่งเสริมการใช้สิทธิเลือกตั้งในทุกระดับ เป็นต้น

C (Culture) ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองภาคประชาสังคม คือ การจัด กิจกรรมเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางการเมืองและในการส่งเสริมประชาธิปไตย ได้แก่ กิจกรรม การอบรมสัมมนาด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม กิจกรรมการส่งเสริม ประชาธิปไตยในสถาบันของสังคม วัด บ้าน โรงเรียน และสถาบันครอบครัว เป็นต้น

5. อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเมืองภาคประชาสังคมที่มีผลต่อการส่งเสริม การปกครองในระบอบประชาธิปไตยในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยนำประเด็นสำคัญและ น่าสนใจมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

5.1 สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองภาคประชาสังคมของจังหวัด นครศรีธรรมราช พบว่า บริบทพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช มีประชากรมากที่สุดในภาค

จึงทำให้ภายในจังหวัดมีความหลากหลายทั้งความเชื่อ ความคิด ด้วยจุดบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เป็นเมืองแห่งพระพุทธศาสนา แต่ภายในจังหวัดยังมีศาสนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วยความสนใจ ในนโยบายการเมืองจึงมีความแตกต่างกันตามความสนใจและการรับรู้ของประชาชนในจังหวัด และในยุคสมัยที่ผ่านมาผู้สมัครเป็นนายกองค์การพัฒนาศูนย์จังหวัดมีความหลากหลายมากขึ้นให้เลือกตามกลุ่มช่วงวัย ข้อสังเกตที่สำคัญคือ ประชาชนชาวจังหวัดนครศรีธรรมราชมีความสนใจผู้สมัครที่มาจากพรรคประชาธิปัตย์อย่างมากในรอบการเลือกตั้งเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจนถึง พ.ศ. 2562 แต่หลังจากนั้นความนิยมในผู้แทนที่มาในชื่อพรรคประชาธิปัตย์ลดน้อยลง ส่งผลให้ผู้แทนพรรคที่มีความน่าสนใจมากขึ้นและทำให้ร้อยละคะแนนของการเลือกของประชาชนชาวจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีต่อผู้แทนจากพรรคประชาธิปัตย์ ถูกแทนที่คะแนนด้วยพรรคพลังประชารัฐมากขึ้นจากการเลือกตั้งในเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมา จึงมีผลต่อการเมืองระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ แต่อย่างไรก็ตามพรรคอื่น ๆ ก็มีความน่าสนใจมากขึ้น ซึ่งรองรับกับการเลือกของประชาชนยุคใหม่มากขึ้น ซึ่งประชาชนพลเมืองภาคประชาสังคมต่าง ๆ มีความกระตือรือร้นทุก ๆ ทั้งในของด้านการพัฒนา การมีส่วนร่วม การปฏิบัติหน้าที่พลเมือง ตลอดจนวัฒนธรรมทางการเมือง โดยมีการจัดตั้งการสนับสนุนและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี อาทิ การศึกษาอบรม การฟังอภิปราย การลงประชามติ การเลือกตั้ง การสัมมนา ฯลฯ ซึ่งในภาพรวมประชาชนยังความเอาใจใส่ใฝ่รู้ในการให้ความสนใจร่วมมือในการเข้ารับความรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chioma Felicitas Nwogu (2023: 8) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาและความรับผิดชอบของการริเริ่มต่อต้านการทุจริตของไนจีเรีย: ธรรมชาติและประชาธิปไตยในไนจีเรีย” ผลการวิจัยพบว่า ไนจีเรียยังคงต่อสู้กับการทุจริตเนื่องจากปัญหาหลายประการที่จำกัดประสิทธิภาพของโครงการริเริ่มในการต่อต้านการทุจริต การคอร์รัปชันมีความซับซ้อนและต้องใช้ความพยายามที่หลากหลายในการแก้ไข การปรับปรุงโครงสร้างความรับผิดชอบเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการจัดการกับการรับสินบน ข้อเสนอผลที่พบคือ ไนจีเรียทนทุกข์ทรมานจากอาชญากรรมของรัฐและประชาธิปไตยที่ย่ำแย่เนื่องจากการทุจริต ประเทศได้รับการจัดการไม่เพียงพอเนื่องจากมีปัจจัยจำกัดในการพัฒนางาน การเพิ่มความโปร่งใสในการกำกับดูแลช่วยเพิ่มความรับผิดชอบ ควรศึกษาเพิ่มเติมถึงรูปแบบการทุจริตและความพยายามในการต่อต้านการทุจริตผ่านการศึกษาระยะยาว การสอบสวนเชิงเปรียบเทียบเพิ่มเติมควรเน้นถึงความท้าทายและโอกาสที่เป็นเอกลักษณ์ของไนจีเรียที่ทำให้การต่อสู้กับการคอร์รัปชันทำได้ยาก ในขณะเดียวกันก็ยังคงมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐธินันทร เลิศเดชะสกุล และสุริยะใส กตะศิลา (2564: 159-160) ได้ทำวิจัยเรื่อง “บทบาทผู้นำทางการเมืองภาคประชาสังคม: กรณีศึกษา พิกพ ธงไชย” ผลการวิจัยพบว่า การก่อตัวของการเคลื่อนไหวผู้นำภาคประชาสังคมในประเทศไทย มีสาเหตุหลัก ๆ มาจากความไม่เท่าเทียมความเหลื่อมล้ำระหว่างชนชั้น ไม่ว่าจะเป็นระหว่างประชาชนกับประชาชนด้วยกันเองหรือระหว่างประชาชนกับภาครัฐ อุดมการณ์ในการต่อสู้และท้าทายต่ออำนาจที่ไม่เป็นธรรมและมีผู้นำภาคประชาชนที่

ทำงานในเชิงขบวนการประชาชนด้านขั้นตอนการเคลื่อนไหวของผู้นำภาคประชาสังคมในประเทศไทย มีอยู่ 5 ขั้นตอนหลัก ๆ ซึ่งได้แก่ ค้นหาประเด็นปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของสภาพปัญหา วางแผนและกำหนดนโยบายในการแก้ปัญหาดำเนินงานในการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหา ได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงานร่วมกัน และตอบสนองต่อความมุ่งหมายที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้กลไกการเคลื่อนไหวของผู้นำภาคประชาสังคมในประเทศไทย ประกอบด้วย การใช้สถานการณ์เป็นตัวกำหนด ใช้ช่องทางการสื่อสารหรือพื้นที่ที่สื่อมวลชนต่าง ๆ และการใช้สร้างเครือข่ายภาคประชาสังคมในการขับเคลื่อน สำหรับกระบวนการของการเคลื่อนไหว ผู้นำภาคประชาสังคมในประเทศไทยใช้ 4 กระบวนการหลัก ได้แก่ กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน กระบวนการเคลื่อนไหวของประชาชน กระบวนการเรียกร้องผ่านยุทธวิธีในการกดดันให้รัฐสนใจแก้ปัญหา และกระบวนการสันติภาพ

5.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมี กฎหมาย รัฐธรรมนูญ นักการเมือง ความเข้มแข็งของภาคประชาสังคม ด้านการพัฒนาจัดการ ความเข้มแข็งของระบบ การปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองในด้านการเมือง ตัวบุคคล พรรคการเมือง สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา องค์กรอิสระ เช่น รัฐสภา ผู้ตรวจการแผ่นดิน ธรรมนูญ เช่น นิติธรรม ความเป็นกลาง ความตื่นตัว การปฏิรูปการเมือง นโยบายรัฐ ผู้นำรัฐบาล ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม การรับฟัง การวางแผน การร่วมปฏิบัติหน้าที่ และการควบคุมโดยประชาชน ปัจจัยด้านจิตวิทยา สถาบันครอบครัว การศึกษา กลุ่มเพื่อนและชุมชน การให้ความรู้ถึงสิทธิ บทบาทหน้าที่ ผู้นำธรรมชาติ เสริมสร้างดูแลประชาชนร่วมกัน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ยาเสพติด ความเสมอภาค ความเท่าเทียม เกิดความยุติธรรมในสังคม เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Erik Jetmir (2024: 48) ได้ทำวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของสื่อต่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทรมปีในการเลือกตั้งสหรัฐฯ ปี 2020” ผลการวิจัยพบว่า การขาดความไว้วางใจในกระบวนการเลือกตั้งและระบบนโยบายสาธารณะทำลายส่วนสำคัญของประชาธิปไตยแบบตัวแทนของอเมริกันคือการเลือกตั้งที่เสรีและยุติธรรม เมื่อประชาชนรู้สึกถูกเพิกถอนสิทธิ ความเสียหายต่อประชาธิปไตยอาจมีนัยสำคัญ หากปล่อยไว้ไม่เปลี่ยนแปลงหรือแย่ง ผลที่ตามมาของระบอบประชาธิปไตยอาจรุนแรงขึ้น เมื่อประชาชนถูกเพิกถอนสิทธิมากขึ้น มีการวิเคราะห์ผลกระทบของสื่อต่อผู้สนับสนุนทรมปีในขณะนั้นสำหรับการเลือกตั้งปี 2020 และการระบุลักษณะที่ไม่ถูกต้องของผู้สนับสนุนทรมปีโดยสื่อส่งผลเสียต่อความรู้สึกเชื่อมโยงกับรัฐบาลและกระบวนการนโยบายสาธารณะหรือไม่ เป้าหมายคือ การพิจารณาว่าผู้ลงคะแนนเสียงของทรมปีรู้สึกว่ามีลักษณะที่ผิดหรือไม่ และสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อความไว้วางใจที่พวกเขามีต่อสถาบันของรัฐ นโยบายสาธารณะ และด้านอื่น ๆ ในชีวิตของพวกเขา รากฐานทางทฤษฎีหรือกรอบนโยบายการเล่าเรื่อง (NPF) ถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์เรื่องเล่าจากการสัมภาษณ์ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทรมปีที่เป็นชายผิวขาว 20 คน อายุระหว่าง 30-65 ปี เพื่อตอบคำถามชุด

หนึ่งที่ถามว่าพวกเขารู้สึกอย่างไรที่สื่อแสดงลักษณะของตนเอง ผลลัพธ์ที่สำคัญของการศึกษา คือ 82% ของผู้เข้าร่วมรู้สึกว่าคุณค่าที่ดีจากการที่สื่อตีกรอบพวกเขว่าเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หมดหมุ่โครงเรื่องของ NPF ที่โดดเด่น ได้แก่ “เรื่องราวของการทำอะไรไม่ถูกและการขาด การควบคุม” (35%) และ “เรื่องราวของการเสื่อมถอย” (34%) ผลกระทบเชิงบวกต่อการ เปลี่ยนแปลงทางสังคม

5.3 องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองภาคประชาสังคมที่มีผลต่อ การส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การพัฒนาการเมืองภาคประชาสังคมที่มีผลต่อการส่งเสริมการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยของจังหวัดนครศรีธรรมราช ปัจจุบันนี้มีการตื่นตัวมากในด้านการเมืองการ ปกครองทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคประชาสังคมของนครศรีธรรมราช มีความเข้มแข็งและ แข็งแกร่ง ควรมีการให้ความรู้เพิ่มเติม มีการสัมมนาและมีการพัฒนางานด้านการจัดการ พร้อมเกิดการมีส่วนร่วมและการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองพร้อมกับรักษาวัฒนธรรมทางการเมือง อย่างดีเอาไว้ เป็นส่วนใหญ่ ได้นำไปพัฒนาด้วยการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือร่วม ใจมากยิ่งขึ้นไปในอนาคต ภาคประชาสังคมได้องค์ความรู้ใหม่ให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานภาคประชาสังคมให้ดียิ่งขึ้น ได้แก่ ด้านการพัฒนา ด้านการมี ส่วนร่วม ด้านการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองและด้านวัฒนธรรมทางการเมือง ของภาคประชา สังคมของจังหวัดนครศรีธรรมราช มี สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี บุญเรือง, อนุภูมิ ไชวเกษม และสุรพล สุยะพรหม (2564: 363-364) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการตื่นตัวทางการเมือง ของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป” ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน ประกอบด้วย ปัจจัยการตื่นตัวทางการเมือง หลักอิทธิบาท 4 และการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก 2. ปัจจัยการตื่นตัวทางการเมืองและหลักอิทธิบาท 4 มีผลต่อการพัฒนาการตื่นตัว ทางการเมืองของประชาชน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และ 3. นำเสนอการพัฒนาการ ตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนโดยการบูรณาการตามหลักพุทธธรรม คือ ความชอบ การเมือง โดยการเข้าร่วมรับฟังปราศรัยทางการเมือง พยายามเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน มีใจทางการเมือง ปลุกจิตสำนึกให้ประชาชน มีสติปัญญาควบคุม กิจกรรมทางการเมือง คัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งให้โปร่งใส อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัย ของ คิต วรณดี (2565: 178-179) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการระบอบประชาธิปไตยของการ ปกครองสวนทองถิ่น: อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย” ผลการวิจัยพบว่า แนวทาง ในการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยคือให้หน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนมากขึ้นในการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทางการเมืองทุก ๆ ด้านโดยเฉพาะผู้นำชุมชนควรให้ความสำคัญต่อ ชุมชนทุกพื้นที่อย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมให้เยาวชน นักศึกษา คนวัยทำงาน ที่มีอายุอยู่ใน เกณฑ์เลือกตั้งและให้กลุ่มคนเหล่านี้ได้มีโอกาสแสดงบทบาทของตนเองเพิ่มมากขึ้น ผู้นำ ชุมชนและนักการเมืองท้องถิ่นควรตระหนักในการรับฟังความคิดเห็นหรือปัญหาของ

ประชาชนอย่างทั่วถึงและนำไปปฏิบัติจริงให้บรรลุผลและควรตระหนักเสมอว่า การจัดกิจกรรมใด ๆ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มทุกอาชีพมีความเสมอภาคยุติธรรมและเพื่อให้การปฏิบัติมีความสอดคล้องกันควรพัฒนารูปแบบของการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยให้มีสภาท้องถิ่นโดยมีการคัดเลือกจากผู้นำชุมชนและให้มีคณะกรรมการเหมือนองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการบริหารโครงการส่วนท้องถิ่นได้โดย วิธีการมีส่วนร่วมคือให้สภาองค์กรมีส่วนร่วมให้ภารกิจของสภาขององค์กรชุมชนสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายเหมือนผ่านแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารองค์กรหรือผู้นำชุมชนการพัฒนาการเมืองภาคประชาชนสังคมหรือภาคพลเมือง ควรมีการร่วมมือในการจัดทำโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบให้ทั่วถึงและเป็นระบบ เพราะจากการศึกษาพบว่าผู้บริหารองค์กรหรือผู้นำชุมชนภาคประชาชนสังคม หรือภาคพลเมืองยังขาดการเข้าถึงประชาชนในพื้นที่เพื่อส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

2. ผู้บริหารองค์กรหรือผู้นำชุมชนการพัฒนาการเมืองภาคประชาชนสังคมหรือภาคพลเมือง มีผู้บริหารจะต้องนำหลักพรหมวิหาร 4 มายึดถือเป็นแนวทางในการพัฒนา ซึ่งเป็นหลักธรรมที่นำมาปฏิบัติเพื่อความสงบสุขของสังคม เริ่มตั้งแต่การวางแผน การคัดเลือกคน การประเมินผลการปฏิบัติงาน จนกระทั่งการให้พ้นสภาพจากองค์กร ซึ่งผู้บริหารนอกจากจะมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการพัฒนางานแล้ว ความเป็นผู้มีคุณธรรมในจิตใจ และมีจริยธรรมที่น่าเลื่อมใสศรัทธา

3. ผู้บริหารองค์กรหรือผู้นำชุมชนการพัฒนาการเมืองภาคประชาชนสังคม ควรให้มีการควบคุมติดตามและตรวจสอบ โดยมีประชาชนหรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วม ทั้งนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่การพัฒนางานองค์กรการพัฒนาการเมืองภาคประชาชนสังคม เพราะการสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในภาคประชาชนสังคม เป็นการสร้างสำนึกที่ดีในการพัฒนางาน และการทำงานในองค์กร และจัดระบบที่สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามสำนึกที่ดี

4. ผู้บริหารองค์กรหรือผู้นำชุมชนการพัฒนาการเมืองภาคประชาชนสังคม สามารถนำหลักการพัฒนาจัดการไปบริหารงานในหน้าที่ตามบทบาทของตน ต้องรู้ระเบียบ กฎเกณฑ์ เป็นอย่างดี และสามารถแสดงตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ต้องรู้จักตนเอง มองตนเองว่า มีความพร้อมทั้งกาย วาจา และใจ การประพฤติตนที่เหมาะสม

5. หน่วยงานหรือองค์กรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเมืองภาคประชาชนสังคมหรือภาคพลเมืองควรส่งเสริมให้คนไทยมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนอย่างถูกต้อง สร้างศรัทธาในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องให้กับประชาชนและเยาวชนภายใต้บริบทหลักคุณธรรมจริยธรรมในการส่งเสริมการทำงานภาคประชาชนสังคมที่ดี

6. หน่วยงานหรือองค์กรการพัฒนาการเมืองภาคประชาสังคมที่ทำงานเกี่ยวข้องกับประชาชนภาคประชาสังคมควรจะได้ใส่ใจและมีความตั้งใจที่จะสร้างพลังใจอย่างตั้งใจจริงจัง ต้องปลูกฝังและสร้างคุณธรรม จริยธรรม สร้างความมีระเบียบวินัย และทรงไว้ซึ่งความไว้วางใจที่ได้รับความคาดหวังจากสังคมที่จะต้องเป็นแบบอย่างและเป็นผู้นำในการสร้างคุณงามความดี อบรมสั่งสอนและถ่ายทอดการทำงานที่ดีมีประสิทธิภาพประสิทธิผลให้แก่ผู้พัฒนารุ่นต่อไป มาได้มีพลังต่อไป

6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัย “การพัฒนาการเมืองภาคประชาสังคมที่มีผลต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในจังหวัดนครศรีธรรมราช” ควรบูรณาการการพัฒนาภาคประชาสังคม การมีส่วนร่วมภาคประชาสังคม การปฏิบัติหน้าที่พลเมืองภาคประชาสังคม และวัฒนธรรมทางการเมืองภาคประชาสังคมให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลเพื่อส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในจังหวัดนครศรีธรรมราช

2. ควรทำการศึกษาวิจัย “การพัฒนาการเมืองภาคประชาสังคมที่มีผลต่อการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในจังหวัดนครศรีธรรมราช” ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านต่าง ๆ ของภาคประชาสังคมให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมและได้รับความเข้าใจและมีความสนใจมากขึ้นในการพัฒนาทางการเมืองภาคประชาชนที่เข้มแข็งและแข็งแกร่งมากขึ้นจะช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเพิ่มขึ้นในความสนใจทั้ง 4 ด้าน การพัฒนาภาคประชาสังคม การมีส่วนร่วมภาคประชาสังคม การปฏิบัติหน้าที่พลเมืองภาคประชาสังคม และวัฒนธรรมทางการเมืองภาคประชาสังคมหรือภาคพลเมืองให้มีความเข้าใจได้มากยิ่งขึ้น ในโอกาสต่อไปในจังหวัดนครศรีธรรมราช

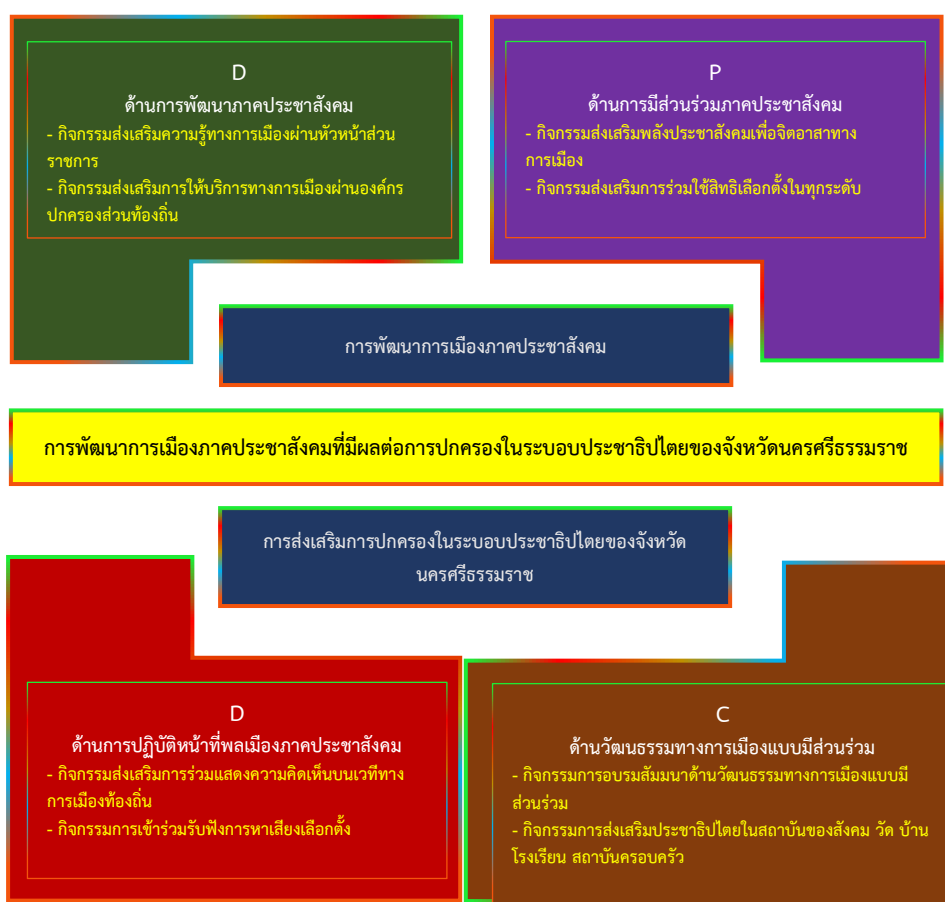
3. ควรทำการศึกษาวิจัย “การบูรณาการด้านหลักใน 4 ด้านนั้น ยังสามารถค้นคว้าต่อยอดแต่ละด้านได้มากยิ่งขึ้นและจะต้องค้นคว้าความรู้ใหม่เพิ่มเติมได้เพิ่มขึ้นอย่างกว้างขวางและจะเกิดประโยชน์ต่อชุมชนในกลุ่มต่าง ๆ ทั้งภาคประชาสังคมหรือภาคพลเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช หรือทุก ๆ จังหวัดในประเทศไทย เป็นต้น”

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การพัฒนาการเมืองภาคประชาสังคมที่มีผลต่อการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของจังหวัดนครศรีธรรมราช ปัจจุบันนี้มีการตื่นตัวมากในด้านการเมืองการปกครองทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคประชาสังคมของนครศรีธรรมราช มีความเข้มแข็งและแข็งแกร่ง ควรมีการให้ความรู้เพิ่มเติม มีการสัมมนาและการพัฒนางานด้านการจัดการพร้อมเกิดการมีส่วนร่วมและการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองพร้อมกับรักษาวัฒนธรรมทางการเมืองอย่างดีเอาไว้ เป็นส่วนใหญ่ ได้นำไปพัฒนาด้วยการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือร่วมใจมากยิ่งขึ้นในอนาคต ภาคประชาสังคมได้้องค้นคว้าความรู้ใหม่ให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานภาคประชาสังคมให้ดียิ่งขึ้น ความรู้ใหม่เกี่ยวกับ “การพัฒนา

การเมืองภาคประชาสังคมที่มีผลต่อการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของจังหวัดนครศรีธรรมราช” กล่าวคือ D หมายถึง Development ด้านการพัฒนาภาคประชาสังคม, D หมายถึง Duty ด้านการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองภาคประชาสังคม, P หมายถึง Participation ด้านการมีส่วนร่วมภาคประชาสังคม, C หมายถึง Culture ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองภาคประชาสังคม เรียกว่า DDPC Model

เอกสารอ้างอิง

- คิด วรณดี. (2565). การพัฒนาระบอบประชาธิปไตยของการปกครองส่วนท้องถิ่น: อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย. วารสารวิชาการและนวัตกรรมการสังคมศาสตร์, 4(2), 178-179.
- ณัฐนันทร เลิศเตชะสกุล และสุริยะใส กตะศิลา. (2564). บทบาทผู้นำทางการเมืองภาคประชาสังคม: กรณีศึกษา พิกพ ธงไชย. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 10(2), 159-160.

- ธงชัย สิงอุดม. (2562). การเมืองภาคประชาสังคมในยุค 4.0. ใน **สารนิพนธ์พุทธศาสตรบัณฑิต**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ประภาส ปิ่นตบแต่ง. (2552). **การเมืองภาคประชาชน ขบวนการประชาสังคมในสังคมไทย และบทบาทต่อสังคมการเมืองไทย**. เข้าถึงได้จาก <https://expd-spdp.moph.go.th/>. (สืบค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2566).
- สุภาภาณูจน์ ชัยฤกษ์, สุจารี แก้วคง, สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา, สมปอง รักษาธรรม และกฤตกร ทองนอก. (2563). **โครงการศึกษาการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ปี 2563: การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช**. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยการพัฒนการปกครองท้องถิ่น, สถาบันพระปกเกล้า.
- สุมาลี บุญเรือง, อนุภูมิ ไชวเกษม และสุรพล สุยะพรหม. (2564). **การพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป. วารสารมหาจุฬานาครธรรม์**, 8(6), 363-364.
- หนังสือพิมพ์เนชั่น. (2563). **ศึกประชันวิสัยทัศน์ ว่าที่นายก อบจ.นครศรีธรรมราชคึกคัก**. เข้าถึงได้จาก <https://today.line.me/th/v2/article/1lMZrv> (สืบค้นเมื่อ 30 กรกฎาคม 2566).
- Chioma Felicitas Nwogu. (2023). **Development and Accountability of Nigeria's Anticorruption Initiatives: Governance and Democracy in Nigeria. Doctoral's dissertation Department of Public Administration. Graduate School: La Verne University.**
- Erik Jetmir. (2024). **Media Impacts on 2020 U.S. Election Trump Voters. Doctoral's dissertation. Department of Philosophy Public Policy and Administration. Graduate School: Walden University.**